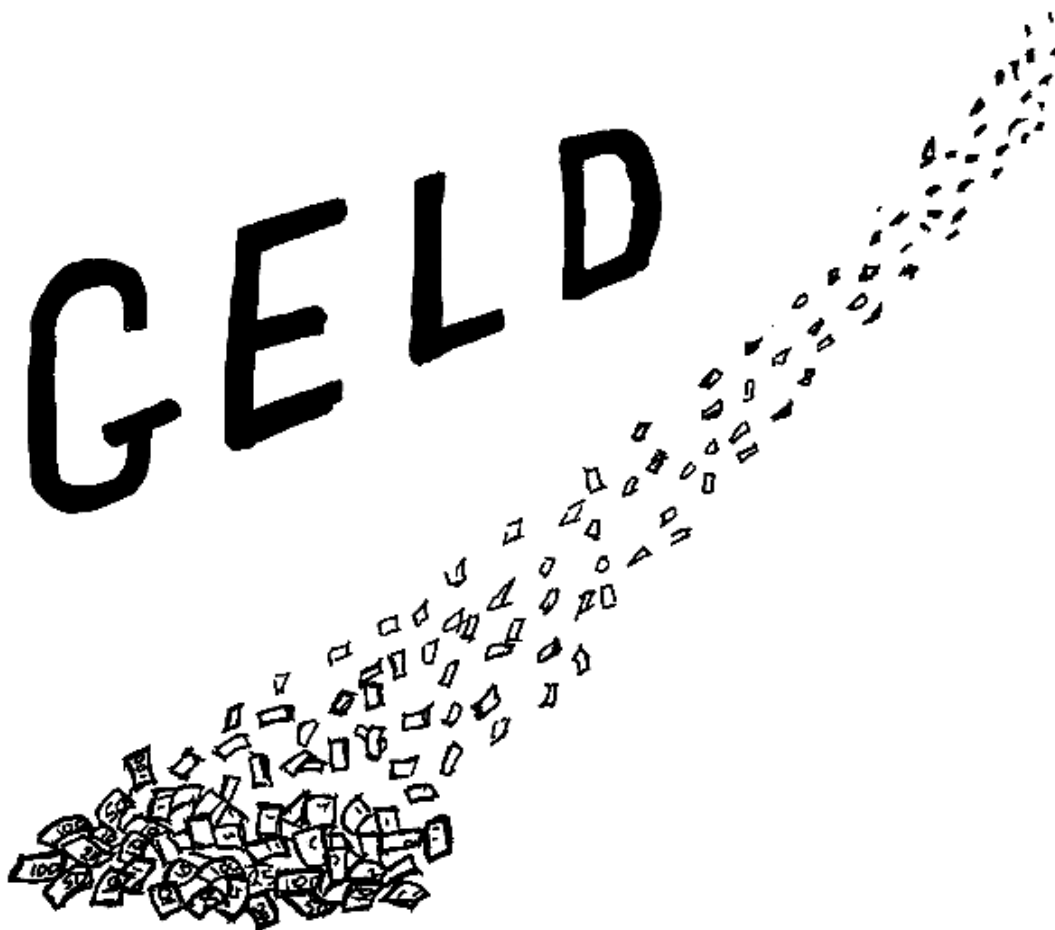

de RAADSHEER

Een uitgave van de Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden
31^e jaargang, nummer 1, april 2009

GELD

De Leidse Hout
monumentwaardig

4

De Mattheuspassie
en geld

8

Omwervingen van
een dubbeltje

10

Zelf je eigen
groente verbouwen

18

Van de redactie

**“Geld speelt geen rol”,
sprak Heer Bommel ferm.**

Er gaat nu echter geen dag voorbij zonder nieuws over geld. Vette krantenkoppen, sombere beelden op televisie. Helaas vaak negatieve berichten, maar gelukkig soms ook een lichtpuntje. In dit nummer vertellen buurtgenoten hun eigen verhaal over geld.

Mirjam Jochemsen heeft de redactie verlaten. Vijf jaar werkte zij enthousiast en bevlogen mee aan een prettig leesbare Raadsheer, waarvan bijna vier jaar als eindredacteur. Mirjam heeft inmiddels, als erkenning voor haar niet aflatende doorzettingsvermogen en daadkracht, een klein aandenken ontvangen van de redactie.

Bedankt Mirjam!

Jammer genoeg heeft er zich nog niemand gemeld die de vacature wil vervullen. Voor dit nummer heeft Jeroen Hiemstra die taak op zich genomen, maar de redactie zou graag iemand vinden die bereid is dit voor langere tijd te doen. Meld je aan bij één van de redactieleden!

Het thema voor het volgende nummer is ‘kunst’.

Wat versta je onder kunst? Heb je kunst in huis? Maak je zelf kunstwerken? Of ga je er naar kijken? Hou je van klassiek of modern? Is literatuur ook kunst? Zou je meedoen of komen kijken en luisteren als er weer een “Kunst in de kamer” georganiseerd zou worden?

Klim in de pen, doe een duit in het zakje!

De kopijdatum is 31 mei 2009.

INHOUD

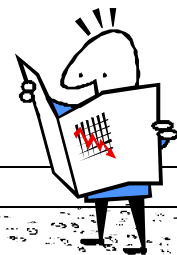

BUURTNIEUWS

- 3 Een goed begin!** – Het nieuwe jaar in met champagne
- 3 Eindredacteur van de Raadsheer: iets voor jou?**
– Herhaalde oproep: wie helpt de Raadsheer boeiend te houden?
- 4 Leidse Hout definitief monumentwaardig**
– Succesvol initiatief Stichting ‘Leidse Hout Monumentwaardig’
- 5 Stadsvogels in je wijk.... of bij de overburen**
– ‘Vroege Vogelwandeling’: over ijsvogels en ooievaars
- 6 Twee inbraakpogingen en een gaslek** – Inbrekers in Van Oldenbarneveltstraat en extra ‘vuurwerk’ in Johan de Wittstraat
- 6 Onbetaalbaar!** – Ooievaars terug van weggeweest

THEMA: ‘GELD’

- 7 Geld verandert...** – De rol van geld in vogelvlucht
- 8 De Mattheuspasie en geld** – Een ongebruikelijke associatie
- 9 Geld in de Nederlandse taal**
– Spreekwoorden en uitdrukkingen over geld, ken je ze nog?
- 10 Een dubbeltje door... een dubbeltje**
– Wederwaardigheden, verteld door het muntstuk zelf...
- 12 Wat doet de kredietcrisis met de huizenmarkt?**
– De visies van verschillende makelaars
- 14 Mijn bijbaan** – Scholieren steken hun handen uit de mouwen voor een extra zakcentje...

BUURTGENOTEN

- 16 Ketting-interview**
– met Ad Littel, Van Oldenbarneveltstraat 35
- 17 Bezorgers bedankt!** – en nieuwe bezorgers welkom!
- 18 Raadsheren met een eigen moestuin**
– Je eigen groente verbouwen op een steenworp afstand
- 18 Ik zie, ik zie...** – Loop je hier ook weleens langs?

COLOFON & ACHTERKANT

- 19 »De RAADSHEER«** – Redactie / Bestuur / Website / Minibuurtgids
- 20 OPA – Oud Papier Actie** – Houd het a.u.b. netjes

U houdt de **Estafette-column** tegoed voor het volgende nummer van de Raadsheer

Een goed begin!

Janny van Nieuwkoop

Buiten was het koud op 11 januari, maar binnen in het theehuis van De Leidse Hout was het warm in tweeërlei opzicht: de temperatuur en de sfeer.

Veel buurtgenoten hadden gevolg gegeven aan de uitnodiging van de vereniging om daar met elkaar het nieuwe jaar in te drinken. De bestuursleden schonken zelf de champagne in, er was levende muziek (wel een beetje hard in die kleine ruimte), er waren nootjes en olijven en later kwamen de kaassouffleetjes en bitterballen langs, allemaal uit de verenigingskas betaald. Wie daarna nog dorst had, moest wel zelf de knip trekken, maar daar zat niemand mee. Men zat of stond gezellig te kletsen en de laatste nieuwtjes, goede voornemens en plannen voor de komende tijd uit te wisselen. De tijd vloog om en het was, dat er om 18.00 uur nog een andere bijeenkomst was gepland, anders was het vast heel laat geworden die avond.

Wie niet geweest is, heeft beslist iets gemist. Zorg, dat u er in 2010 wel bij bent! Want deze oude traditie is niet voor niets weer in ere hersteld. Als tenminste het bestuur niet op z'n geld gaat zitten, maar het laat rollen. U ziet, zelfs een Nieuwjaarsborrel past in het thema van dit nummer!

HELP!

Eindredacteur van de Raadsheer: iets voor jou?

Help mee om vier maal per jaar een leuke en prettig leesbare Raadsheer te maken.

Als eindredacteur coördineer en verzamel je de bijdragen en redigeer je de teksten en de foto's/illustraties.

Daarna wordt de opmaak van de Raadsheer – in samenspraak met de eindredacteur – door een ander redactielid verzorgd.

Voordat de krant naar de drukker gaat werp je als eindredacteur een laatste kritische blik op het eindresultaat.

Als je belangstelling hebt of (eerst) meer wilt weten, stuur dan een mail naar de redactie of bel naar een van de redactieleden.

De contactgegevens vind je in het colofon op pagina 19.

Leidse Hout definitief monumentwaardig

Persbericht van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

Leiden, 26 februari 2009

Wij zijn verheugd dat het college van Burgemeester & Wethouders de Leidse Hout nu definitief heeft aangewezen als gemeentelijk monument. Het initiatief om te komen tot deze aanwijzing is genomen door de Stichting Leidse Hout Monumentwaardig. De Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout heeft dat initiatief van harte ondersteund.

Dit feit zullen we vieren tijdens een feestelijke bijeenkomst die we in april zullen organiseren voor alle gemeentelijke instanties en personen die betrokken zijn bij de Leidse Hout.

De aanwijzing zal extra bescherming bieden aan niet alleen het prachtige wandelpark, maar ook aan de aan de Antonie Duycklaan gelegen sportterreinen en aan het Bospark. Dat is nodig, want door de toenemende schaarste aan uitbreidingsruimte zal de druk op dit soort stedelijk groen toenemen. Waakzaamheid blijft echter geboden!

De aanwijzing zal hopelijk ook een gunstig effect hebben op het beheer van het park. Wij stellen het zeer op prijs dat in het collegebesluit melding wordt gemaakt van een (geactualiseerd) beheerplan voor het gehele gebied. Wij hebben daarvoor onze hulp aangeboden in het periodieke overleg dat wij met de gemeente hebben.

De aanwijzing vormt voor onze vereniging aanleiding om onze activiteiten te intensiveren. Wij doen er een schepje bovenop omdat we de vele kwaliteiten en mogelijkheden van de Leidse Hout nog eens nadrukkelijk onder de aandacht willen brengen. Zo stimuleren wij allerlei activiteiten in het park. Al meer dan vijftien jaar vinden in de zomer op zondagmiddag gratis toegankelijke concerten plaats in de muzikent. Ze worden steeds drukker bezocht en onder de amateurmuziekgezelschappen neemt de animo toe om daar op te treden. Ook stimuleren wij allerlei activiteiten in het bezoekerscentrum 'het Koetshuis', dat iedere woensdag- en zondagmiddag is geopend en van waaruit o.a. door het IVN wandelingen worden georganiseerd. Op dit moment zoeken wij naar mogelijkheden voor het intensiever gebruik van het in het Bospark gelegen openluchttheater. Ook beraden we ons op een grote Leidse Hout manifestatie. Naar onze leden verspreiden wij periodiek nieuwsbrieven over wat er in de Leidse Hout is te beleven aan natuur en cultuur. Zie voor nadere informatie onze website.

**Voor al deze acties is steun van onze leden en van nieuwe leden nodig.
Meldt u daarom aan en word lid van de VVLH
om het park te beschermen en te verfraaien!**

Website: www.vriendenvandeleidsehout.nl

Namens het bestuur,

Huub Frencken, voorzitter, tel. 06-51589046

Hanneke Mooi, secretaris, tel. 071-5652612

Stadsvogels in je wijk.... of bij de overburen: over ijsvogels en ooievaars

Els Roelofs, Fagelstraat 28

Zondagochtend 22 maart, heldere lucht, het zonnetje komt op. Nog fris. En om 7 uur starten 'Vroege Vogelwandelingen' op meer dan vijftien locaties in Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten: zoals bij het theehuis in de Leidse Hout, in de Klaas Hennepoelpolder in de wijk Poelgeest, bij het gemeentehuis van Oegstgeest (Rhijngest) en bij de speeltuin in de Vogelwijk. En ook op andere plaatsen in Nederland, vertelde medewandelaar Myrthe, die bij de gemeente werkt en weet wat de stadsvogelcampagne inhoudt.

We zijn met z'n zevenen: 3 Vogelwijkers met verstand van vogels, tevens gids bij het IVN, waaronder Dick de Vos, die daar ook een boekje over geschreven heeft ("Wat zingt daar?"), en 4 nieuwsgierigen die voor deze vogelwandeling (ook) vroeg uit hun bed gekomen waren.

Mijn eigen zoon had ik niet kunnen overhalen, maar Antoine, z'n klasgenootje was er wel!

Vogels zien en herkennen: een goede kijker helpt! Dick had er een heel stel bij zich. Wat een verschil met dat kleine dingetje dat ik bij me had! Kent u het vogelboek van Hans Dorrestijn ("Dorrestijns vogelgids")? Daarin vertelt hij heel droog hoe bijzonder onhandig hij is, hij kijkt altijd te laat, speurt tevergeefs terwijl iedereen 'oh' en 'ah' roept. Tot hij een kijker van een vriend in zijn handen krijgt: een wereld van verschil. Die ervaring had ik ook bij de kramsvogels, een soort lijsters, op het veldje voor de Bosuilstraat: wat scherp en wat een kleuren!

En in het Bos van Bosman ging mijn wens in vervulling: een ijsvogel! Zo vaak over gehoord, en nu voor het eerst gezien. Nancy Stoop schreef er vorig jaar al over in de Raadsheer, zij had 'm langs het fietspad door de Leidse Hout gezien. Ik heb daar sindsdien altijd opgelet, maar helaas. En nu alsnog!

Bovenop de schijnwerpers bij het kleine tennisbaanje zaten Canadese ganzen, en verderop in de bomen ook. Roffels van de spechten, houtduiven die Antoine overal zag, puttertjes (=distelvinken) die te horen waren voor wie het herkende, en vaak het winterkoninkje. Dat er zoveel geluid uit zo'n klein beestje komt!

Terwijl we over het verbindingspad tussen de Blauwe Vogelweg en de Nachtegaallaan liepen, cirkelden er twee ooievaars met hun uitgestrekte vleugels boven ons, een mooi gezicht. Later zat er een op het nest in het landje van Bremmer. Zou er dan toch een paartje op neer gaan strijken dit jaar?

Verder een losse scholekster en kievit, en veel klein spul in het struikgewas van de volkstuinten.

Ik ben heel benieuwd hoe de excursie in de Leidse Hout is geweest! Ook een ijsvogel gespot? Of een bosuil wellicht?

Meer weten over stadsvogels? In het Koetshuis in de Leidse Hout is een expositie en zijn folders te vinden met nuttige tips hoe meer vogels in je tuin te krijgen.

Nog nieuwsgieriger? Het IVN organiseert vogelcursussen, er gaat er net weer een van start die de moeite waard is. Zie de folder in het Koetshuis of kijk op www.ivn.nl/Leiden.

Twée inbraakpogingen en een gaslek

Jeroen Hiemstra

Er is de afgelopen maand februari weer twee keer een inbraakpoging gedaan in onze wijk.

In de van Oldenbarneveltstraat is er gepoogd via de 'gaatjesboormethode' aan de achterzijde van een woning in te breken, en op een ander tijdstip aan de voordeur van een huis in dezelfde straat. Nogmaals: laat geen ramen of deuren open staan, sluit 's nachts de deuren af met een sleutel of grendel. Spanjoletsluitingen van opslaande deuren altijd beveiligen met een vergrendeling (een spijker of schroef door de metalen beugel is al voldoende om een inbraak door gaatjesboren te voorkomen), evenals de bovenramen op de begane grond. Ziet u iets verdachts in de buurt, zoals personen die een ongewone aandacht hebben voor de huizen, bel dan direct 0900-8844.

Tijdens oud en nieuw werd er in de Raadsheerbuurt weer veel en mooi vuurwerk afgestoken, dit ondanks de kredietcrisis. Buurtgenoten uit de Johan de Wittstraat konden tijdens het knallen genieten van een bijzonder specialeffect, dat gelukkig tot de straat beperkt is gebleven.

Op een bepaald moment kwamen er naast de spetterende Chinese vuurpotten ook vlammen uit een van de putten. Het vlammenshowspel verspreidde zich naar het trottoir.

De medewerkers van het gasbedrijf hebben de volgende ochtend de vrieskou moeten trotseren om een gaslek te dichten.

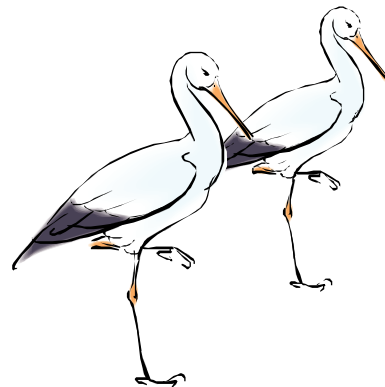

Onbetaalbaar!

Janny van Nieuwkoop

Onbetaalbaar was de aanblik van twee ooievaars op de toren van De Leidse Houtschool op 5 februari 2009.

Zouden het de bewoners zijn van het nest bij Marienhaven in Warmond? Die stonden in elk geval op 22 februari gezellig op hun paalwoning. Of was het het echtpaar uit De Leidse Hout, die na een helaas mislukt broedseizoen in 2008 een nieuwe poging komt wagen? Of zou nu eindelijk het hoge huis op het Landje van Bremmer bewoond gaan worden? Wanneer u dit leest, zal er meer duidelijkheid zijn over onze langbenige buurtgenoten.

Geld verandert...

Taeke Kuipers, Johan de Wittstraat 16

Geld is een “afpraak.” De verschijningsvorm van geld is afhankelijk van de cultuur waarin de afspraak functioneert en de technologische mogelijkheden binnen die cultuur. Het vertrouwen in de “afpraak” is hierbij cruciaal voor het vervullen van de functie als ruilmiddel. Dit was de definitie die ik hanteerde toen ik directeur van het Geldmuseum in Utrecht - van 2003 tot 2008 - was.

Bij mijn overstap van het Rijksmuseum van Oudheden naar het Geld en Bankmuseum was er in mijn vriendenkring algemeen onbegrip; “van zo’n mooi museum naar zo’n saai muntenkabinet?”

© Copyright Jaap Hengeveld

Deze overstap was voor mij het begin van een spannende ontdekkingsstocht in de wereld en geschiedenis van het geld, waar ik met volle teugen van genoten heb. In onze tijd verandert de financiële wereld in hoog tempo, onder invloed van technologische ontwikkelingen.

Muntgeld is in Europa - sinds de introductie door de Lydiërs, circa 560 voor Christus - meer dan 2.500 jaar het belangrijkste betaalmiddel geweest. Omstreeks 1800 hebben bankbiljetten zich in de Westerse wereld bij het muntgeld gevoegd. In de afgelopen decennia zijn talloze nieuwe betaalvormen ontwikkeld. Een greep uit het enorme aanbod van nieuwe afspraken: giraal betalen, pinpas, creditcard, chipknip, internet-betalen met ‘iDeal’.

Daarnaast is het aanbod financiële producten enorm uitgebreid. In de tweede helft van 2008 bleek dat de financiële producten die in de bancaire en financiële wereld ontwikkeld werden, in een geestestoestand van “alles moet kunnen”, zo slecht in elkaar zaten dat het vertrouwen een flinke deuk heeft opgelopen. We lezen en horen er dagelijks over.

In deze veranderende wereld is bovendien de eigen verantwoordelijkheid van consumenten voor het aangaan van financiële keuzes van groot belang. Onder het motto “Wat doen mensen met geld? Wat doet geld met mensen?” heb ik een science museum ontwikkeld, met

de economie en geld als onderwerp. De primaire doelgroep van de vaste presentatie zijn jongeren van 8 tot 12 jaar. In een museumomgeving kunnen de jonge bezoekers met een eigen credit kaart museumgeld verdienen, uitgeven en besteden in situaties die vergelijkbaar zijn met die in het echte economisch verkeer. Daarnaast is er een, nu nog, bescheiden presentatie van de rijke collectie munten en penningen uit de collecties van voorheen het Koninklijk Penningkabinet, Het Nederlands Muntmuseum en de Numismatische afdeling van De Nederlandsche Bank.

Sinds 1 juli 2008 werk ik als Museum Development Consultant voor het Engelse bedrijf Haley Sharpe Design in Leicester en denk daar vaak aan wat ik allemaal over geld geleerd heb en hoe ik het toe kan passen in mijn nieuwe functie.

Een van de vele leuke momenten tijdens het werk in het Geldmuseum was toen ik voor een “finalyse” (een financiële psychoanalyse) “op de bank” mocht bij Erica Verdegaal. Aan de hand van de test van de Amerikaanse psychologe Olivia Mellan liet ze mij ontdekken wat voor geldtype ik was.

Ik citeer Erica:

1. Een **geldmonnik** vindt verdienen en beleggen vies. Want geld, zo meent hij, maakt mensen slecht en is de wortel van alle kwaad.
2. Een **geldmijder** vindt geldzaken eng, waardoor hij beleggen, administreren en sparen mijdt.
3. Hier tegenover staat de **bluffer**. Deze voelt zich leeg zodra hij géén geld verdient, belegt of besteedt.
4. Een **verkwister** verbrast zijn geld.
5. Een **hamsteraar** vindt uitgeven juist zo moeilijk dat hij er ruzies over krijgt.
6. Een **tobber** ten slotte rekent zijn financiële situatie voortdurend na, maar blijft piekeren.

Welk geldtype ik ben houd ik voor me, maar wilt u zelf weten wat voor type u bent, doe dan eens de quiz op www.moneyharmony.com/MHQQuiz.html

Kijk voor meer informatie over tijdelijke tentoonstellingen en activiteiten op www.geldmuseum.nl

Voor nederlandstalige testen e.d. kunnen met name jongeren ook terecht op www.nibudjong.nl

De Mattheuspassie en geld

Marjan Bults, Van Oldenbarneveltstraat 28

Ik hoor de lezer al denken: wat krijgen we nou?

Hier volgt een verhaal uit mijn jongere jaren.

Zoals velen deden en doen gingen we in de tijd voor Pasen naar de "Mattheus", zoals die vaak genoemd wordt. In die tijd werden sommige aria's weggelaten i.v.m. de lengte of ook omdat er geen instrumentalist voor bepaalde speciale instrumenten te vinden was. Dat was het geval met deze aria: "Geduld" uit de tweede helft van het werk. Het begeleidende solo-instrument is de viola da gamba, een soort cello, maar uit een andere familie, namelijk die van de vedels, die bespeeld werden tot ongeveer 1700. De viola da gamba ziet er anders uit, wat slanker in de "schouders", heeft een mooi versierde kop en meer snaren. De strijkstok houdt je ook anders vast, namelijk onderhands. Vroeger was het met de authenticiteit slecht gesteld. Geen oude instrumenten zoals een viola da gamba en zelfs geen klavecimbel. Soms schijnt men een vleugel met punaises in de hamerkoppen te hebben gebruikt.

Terug naar de genoemde aria. Een van de eerste gambisten schijnt Carel van Leeuwen Boomkamp te zijn geweest en dank zij hem werd de aria weer uitgevoerd. Nu was op de een of andere manier bekend geworden dat hij nogal op de penning was.

Zo ontstond de teksttoevoeging aan zijn solo: *Careltje van Leeuwen Boomkamp, kwartje, dubbeltje, centje, stuiver, kwartje, dubbeltje, centje, stuiver*, enzovoort. Dat past heel lekker op dat gepunteerde ritme, alsmaar door... Voor mij is dat voor altijd gecombineerd gebleven, daar kom ik nooit meer vanaf!

In mijn jongere jaren luisterden we met een groepje vrienden thuis naar de Mattheus met de partituur op schoot. Heel serieus en bij deze aria begonnen we allemaal mee te zingen met bovengenoemde tekst.

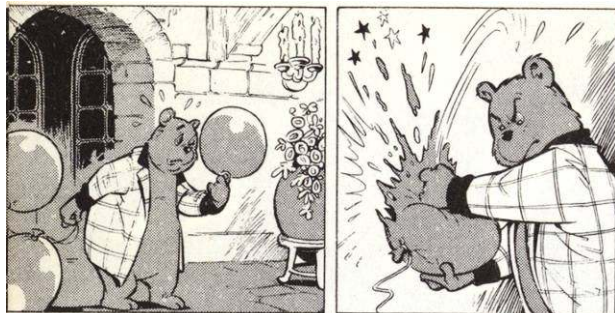
Overigens was er eigenlijk maar één standaarduitvoering in die dagen: die op Decca met o.a. Elly Ameling en Ernst Häfliger onder leiding van dirigent Karl Münchinger. Eén van de ouders van onze groep had dat platenalbum en dat werd dan elk jaar plechtig uit de kast gehaald en met een zucht van verrukking hoorden we de eerste noten van het openingskoor. En dat heb ik nog. Ik heb nu de uitvoering van John Eliot Gardener op CD en het opzetten van het openingskoor is bijna een ritueel. In het tweede deel is het daarna een bevrijding om deze tekst mee te zingen. De euro-mens van nu zal dat niet meer zo kunnen ervaren en zingen!

The image shows a musical score for two parts of a piece. The top part is labeled '41 Aria *) (Chorus II)' and includes piano accompaniment with 'Vlad.g.', 'Cont.', and 'Org.' parts. The bottom part is labeled '4 Tenore (Chorus II)' and includes a vocal line with the lyrics 'Ge-duld, Ge-duld!' and piano accompaniment. Both parts feature complex rhythmic patterns and chordal structures.

Geld in de Nederlandse taal

Janny van Nieuwkoop

“Geld speelt geen rol”, zo luidt de titel van één van de vele verhalen van Marten Toonder over een heer van stand, Olivier alias Ollie B. Bommel, die daarin “het aardse slijk in al zijn geledingen” blootlegt.

Dat geld altijd een heel grote rol heeft gespeeld, moge duidelijk zijn uit de vele tientallen spreekwoorden en gezegden, die er over geld in het algemeen, de aparte munten of biljetten en het betalingsverkeer in onze taal bestaan. Sommige munten bestaan al lang niet meer, maar de gezegden worden nog steeds gebezigd.

Hierbij een bloemlezing van de meest bekende gezegden:

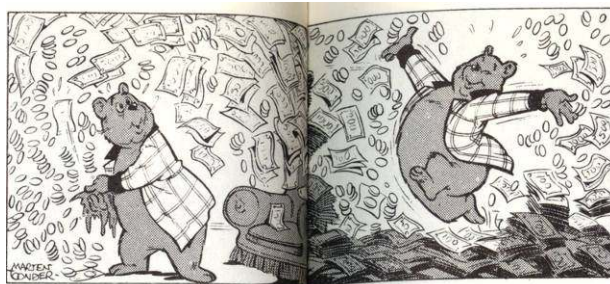
Geld opent alle deuren
Geld wat stom is, maakt recht wat krom is
 Het **geld** groeit me niet op de rug
 Bulken van het **geld**
 Eieren voor zijn **geld** kiezen
 Iemand het **geld** uit de zak kloppen
 Op zijn **geld** zitten
 Zwemmen in het **geld**
Geld moet rollen
Geld als water hebben
 Dat is weggegooid **geld**
 Waar voor je **geld** krijgen
 Het **geld** over de balk gooien
 Als het schip met **geld** komt
 Grof **geld** voor iets betalen

Het mag wat **kosten**
 De **kosten** rijzen de pan uit
 Dat kan je de kop niet **kosten**

Met klinkende munt **betalen**
 Dat is met geen goud te **betalen**
 Zich blauw **betalen**
 Iemand met gelijke munt **betalen**
 Met gesloten beurzen **betalen**

Een **duit** in het zakje doen
 Je laatste **oortje** versnoept hebben
 Dat is geen **grijpstuiver** waard
 Iets voor een **habbekrats** kopen
 Je **loonzakje** thuisbrengen

Dat is geen **cent/stuiver** waard
 Op een **cent** kijken
 Dat is een fluitje van een **cent**
 Er geen rooie **cent** voor geven
 Je zou 'm een **cent** geven
 Hij is op de **centen**
 Hij is voor geen **cent** te vertrouwen
 Geen **cent** te makken hebben
 Een **stuiver** kan raar rollen
 Een **stuiver** voor je gedachten
 Dat was een **dubbeltje** op z'n kant
 Zo plat als een **dubbeltje**
 Elk **dubbeltje** twee maal omdraaien
 Voor een **dubbeltje** op de eerste rij willen zitten
 Wie voor een **dubbeltje** geboren is, wordt nooit een **kwartje**
 Het **kwartje** is gevallen
 Op de markt is je **gulden** een **daalder** waard
 De eerste klap is een **daalder** waard
 Hij is zo blauw als een **tientje** (dronken)
 Iets voor geen **honderd/duizend gulden** doen

Spie	1 cent
Duppie/beissie	10 cent
Heitje	25 cent
Piek/pegel/pieterman	1 gulden
Daalder	1,50 gulden
Knaak	2,50 gulden
Joetje	10 gulden
Geeltje	25 gulden
Meier	100 gulden
Rooie rug	1000 gulden

Ik wil besluiten met één couplet en het refrein uit een goed Amsterdams lied, in 1955 gezongen door Wim Sonneveld:

*Een duppie is een beissie, een kwartje is een heitje
Een gulden is een piek en een rijksdaalder heet een knaak
Een tientje is een joetje, vijftwintig is een geeltje
Maar hoe heet nou een lap van honderd gulden? Meier! Raak*

*Poen, poen, poen, poen
De een zegt geld, de ander Money, maar wij zeggen poen
Poen, poen, poen, poen
't Zal je gedacht zijn wat je allemaal met poen ken doen
Je hoort vaak zeggen dat geluk niet zo te koop is
Maar geld doet wonderen en vooral als het een hoop is
Poen, poen, poen, poen
Poen, poen, poen, poen, poen poen*

Een dubbeltje door... een dubbeltje

Janny van Nieuwkoop

“Hebben jullie een heitje voor een karweitje?” vroeg ons 9-jarige bijna-buurmeisje. “Weet je wel, wat een heitje is?” vroeg ik terug. “Ik denk 50 cent, maar daarnet hebben we een euro gekregen”.

Dat de met de euro opgegroeide jeugd niet meer weet, wat een kwartje is, is begrijpelijk, want een euromunt van 25 cent bestaat niet. Maar dat sommige kinderen ook niet meer weten, wat een dubbeltje is, is vreemd, want dat muntje is blijven bestaan.

Hier volgt een opstel over een dubbeltje, dat ik schreef in de tweede klas van het gymnasium, 1958-1959. We werkten met de opstelcursus “Papieren wereld”, waarin onder andere de suggestie werd gedaan om te schrijven vanuit het muntstuk zelf.

Mijn levensgeschiedenis

Door: een dubbeltje

Wat kan er met een geldstuk al niet gebeuren!

Hoe vaak heb ik dat in m'n leven gehoord? Ik weet het niet meer. Het doet er ook niet toe. Maar er spreekt wel waarheid uit. Er zit wel wat in. Om dat te bewijzen, zal ik m'n levensgeschiedenis vertellen, hoewel deze niet lang is en ook heus niet zó opzienbarend. Er had veel meer kunnen gebeuren, maar de wereld is te druk om rustig te vertellen, dus moet de ouderdom het wel doen en ik heb er nu de tijd voor.

Nauwelijks was ik geboren, of ik werd met ontelbare broertjes en zusjes ver weggebracht, naar een groot gebouw, eveneens in Utrecht, dat Bank genoemd werd. Dit hoorde ik later pas van enkele oude, bezadigde kwartjes. Hier kwam ik in een la te liggen, waar-naast nog een paar laden waren voor kwartjes, guldens en... nee, verder durfde ik toen nog niet te denken, want guldens waren al zo veel hoger in stand dan ik.

Toen ik kwam, was het avond geweest. Nu viel de nacht. Allen sliepen, maar ik kon niet slapen, omdat ik, zo jong als ik was, al zo veel had gezien en al die indrukken moest verwerken in mijn hoofd, of beter, onder mijn kroontje.

Maar het zou nog wel drukker worden. 's Morgens werd ik uit m'n lichte sluimering gewekt door geluid van het verschuiven van een stoel. Een jonge man zat naast onze kist, die dus blijkbaar op een tafeltje stond. Hij schoof een luikje in het glas voor hem open en wachtte. Wij wachtten ook. Dit duurde niet lang. Een dame kwam, na even rondgekeken te hebben, op ons luikje af. Ze moest geld hebben. Enorm veel geld zelfs. Ruim honderd gulden. Na haar wilde een heer storten, waarvan ik in 't geheel niet wist, wat dat betekende. Hij betaalde groot en wilde enige dubbeltjes terug hebben. Angstig wachtten wij af en jawel, een hand pakte veel dubbeltjes op, ook mij, en begon ze uit te tellen op de grove werkhands van de stortende me-
neer.

Mijn nieuwe tehuis was een grote bruine, leren, versleten, vettige beurs, waarin ik langer moest vertoeven dan mij lief was. Er was geen frisse lucht, geen uitzicht en ik lag bekneld tussen een brommerige opa van een zilveren gulden en een overdreven aanstellerige cent. Die verbeelde zich zoveel, dat ze zei: "Je kunt wel zien, dat er een paar nieuwe, onervaren dubbeltjes zijn bijgekomen, hè?" Waarop een stuiver zei: "Denk je niet, dat jij zelf, toen je zo jong was, misschien nog wel meer verlegen was?". De cent was hierdoor zo beledigd, dat ze wegliep naar een hoekje. Dat was een verademing voor mij, want ik was ruimer komen te liggen en zij kon me nu niet meer belachelijk zitten maken.

Het zou een drukke dag voor ons worden. In een slagerswinkel ging de zilveren gulden naar de slachtbank. De oude brombeer bromde rillend van angst en trillend van ingehouden woede: "Ons geslacht wordt wreed uitgemoord". "U had tenor moeten worden", klonk de stem van de cent weer. Ze ontging haar straf niet. Bij de bakker keek ze niet uit haar ogen, gleed uit, viel en rolde in een put aan de rand van het trottoir.

Toen kwam mijn beurt! Deze viel bij de melkboer. Ik kwam terecht in een tas met twee grote verschillende vakken. Het was verschrikkelijk. Bij iedere klant werden we opgepakt en weer neergesmeten. Sommigen verdwenen voorgoed. Dit duurde zo lang, dat we bont en blauw werden en niet te vergeten: mijn mooie, blanke velletje zag er ontoonbaar uit.

's Avonds werd ik "afgedragen" en in een ijzeren kist gestopt, maar na een pijnlijke nacht begon het lieve

leventje weer in een nieuwe, stinkende tas. Maar het lot was mij gunstig. Ik kwam terecht bij de eerste klant, het dienstmeisje van de burgemeester. Lang lag ik te wachten op een blankgeschuurde keukentafel, totdat een slanke hand mij op een klein meisjeshandje legde. "Alsjeblieft, Madeleine-Sofia". Dat werd één van de heerlijkste momenten van m'n leven. Want ik werd nu niet aangepakt als "geld", maar als een schat. "Oh, mamma, hij is nog helemaal nieuw". Ik werd opgepoetst en kwam terecht in een spaarpot, zo'n paddestoel met een gleufje en een slot met zo'n klein sleuteltje. In het begin was het wel leuk, met allemaal oudere of jongere vriendjes en vriendinnetjes, waarmee ik spelletjes deed en hersengymnastiek. Mijn kleine vriendinnetje was heel aardig en vaak ging ik met haar wandelen, de hele spaarpot door. Op een kwade dag werd ze echter meegenomen door het kleine meisje en nooit heb ik daarna nog iets van haar gehoord. Ik heb lang getreurd en droevig door het sleutelgat gekeken. Vaak werd het verdriet me te machtig en zag ik niets dan glinsterende druppeltjes, waardoor ik me verbeeldde, dat ze voor me stond. Maar altijd als m'n tranen waren opgedroogd, bleek het bedrog en dan was ik weer verdrietig. Na die tijd ben ik een eenzaam leven gaan leiden en heb ik me niet meer bemoeid met andere vriendinnen. Ze vonden me saai, doordat ze niet wisten wat ik had meendoorgemaakt.

Jaren, ontelbare jaren heb ik in die spaarpot gezeten. Ik werd oud, ouder en was op het laatst de oudste, die zat te wachten. Op een meesterlijke dag echter werd ik er uit gehaald

en ging ik terug naar de allereerste plaats waar ik vandaan kwam, de Munt. Het bleek, dat ik waardeloos was geworden. Het overgrote deel van mijn leven heb ik in de spaarpot gezeten, maar het fijnste zou nog komen. Ik had een veel bewogener leven kunnen leiden, maar ik ben blij, dat dat niet het geval is geweest, want dan was het misschien niet gegaan, zoals het gegaan is.

Ik wacht nu op het moment, dat ook ik omgesmolten zal worden. Ik wacht met talloze medelotgenoten, maar dat geeft niets meer, want mijn geluk is stralend teruggekeerd, want... ik wacht daar met m'n vroegere vriendin en ik ben nu, op m'n oude dag, getrouwd en gelukkig.

Wat doet de kredietcrisis met de huizenmarkt?

Bijdragen door Ton Staphorst en Lilian Visscher

Een aantal makelaars, onder andere uit de omgeving, laat hun licht erover schijnen:

Mia de Beun

Mia houdt sinds kort kantoor als zelfstandig makelaar op adres De Kempenerstraat 88, Oegstgeest

“Stijgende of dalende huizenprijzen?”

Als huiseigenaar ben je altijd benieuwd naar de verkoopprijs van het huis van je buurman. Ook in de Raadsherenbuurt. Wat doen de prijzen hier in de crisistijd?

De Raadsherenbuurt is een aantrekkelijke wijk. Een makelaar zou schrijven: ‘een zeer gunstig gelegen, sfeervolle woonwijk uit de dertiger jaren, nabij station, winkels en binnenstad’.

Het is een gezellige buurt met leuke mensen. Ook in crisistijden blijft deze wijk aantrekkelijk. Een verzorgd en sfeervol huis behoudt dan ook zijn prijs. De minder aantrekkelijke huizen staan daarentegen langer te koop en zakken in prijs.

Naar mijn mening is er nu een einde gekomen aan de stijging van de huizenprijzen. Dat lijkt mij gezond. We hopen toch allemaal dat onze kinderen ook weer een leuk huis kunnen kopen; dat werd een steeds groter probleem. De kopers van nu zijn kritischer en voorzichtiger in het aangaan van grote leningen. Starters zijn nog wel actief op de huizenmarkt omdat huren een dure optie is. De potentiële kopers in de duurdere prijsklasse, boven de € 500.000, wachten af in de hoop dat de prijzen misschien verder gaan dalen. Tenslotte willen de meeste mensen in deze onzekere markt eerst verkopen, en dan kopen.

Ook op de arbeidsmarkt zien we een verschuiving in vraag en aanbod. Velen zijn niet meer zeker van hun baan. Als makelaar zit je in de eerste rij die omvalt en om die reden ga ik nu, na jaren dienst, zelfstandig verder. Een goede woning is een basisvoorwaarde voor ons welbevinden, en daarom geloof ik dat er altijd voldoende werk zal zijn voor een makelaar. Echter, waar vroeger de markt bij een te dure koop werd ingehaald door de prijsstijgingen, wordt dat in deze markt afgestraft. De aankoopprijs zakt onder de marktwaarde. Juist in deze tijden komt het er op aan dat mensen scherp aankopen

en goed verkopen. Volgens mij is een goede makelaar dan ook juist nu onontbeerlijk om in deze markt het beste er uit te halen en je te behoeden voor financiële ongelukken. Voor advies kun je altijd bij mij terecht (06-5519 6828).

Jan van Beukering

Jan is makelaar en heeft samen met twee broers makelaarskantoren met twee vestigingen in Leiden en één in Leiderdorp.

“De huizenmarkt in de huidige financiële crisis”

Over de huidige financiële crisis zegt Jan:

‘In september 2008 is er een omslag gekomen in de huizenmarkt. Wie daarvoor een ander huis wilde kopen, kocht eerst een nieuwe woning en ging daarna pas over tot de verkoop van zijn oude huis. Zo was in grote lijnen de verkoopprocedure. Dat kan nog steeds, maar het gebeurt ook dat een huis wordt gekocht onder de voorwaarde dat het oude huis wordt verkocht.’

‘Wellicht meer dan voorheen is een goede ligging een voorwaarde voor een succesvolle verkoop. Onze Raadsherenbuurt is nog steeds een gewilde buurt met de De Kempenerstraat en het Centraal Station in de omgeving en gelegen aan de rand van de Leidse Hout. Dat zijn echt belangrijke factoren.’

‘Wat je merkt,’ zegt Jan, ‘is dat mensen toch de neiging hebben de hand op de knip te houden. Men kijkt wat meer de kat uit de boom en sommigen wachten op gunstiger tijden. Ook een belangrijke factor is natuurlijk dat banken kritischer zijn met het verstrekken van leningen. Waar vorig jaar de verkopers hoogtij vierden, de kopers - soms wel 40! - stonden in de rij, is nu de tijd voor de kopers aangebroken. Er is nu meer tijd om een weloverwogen beslissing te nemen en panden te vergelijken. Je hoeft niet meer, uitzonderingen daargelaten, *ad hoc* een bod uit te brengen. De markt die toch echt overspannen was, is nu wat meer in evenwicht. De prijzen zijn licht gedaald. Waar begin 2008 nog een stijging van 2 à 3% werd verwacht, is in 2008 sprake van een daling van 1,8% (landelijk gemiddelde).’

Wat merkt de makelaar nu van de kredietcrisis?

‘Er worden van een makelaar nu andere vaardigheden verwacht. Een makelaar is regelmatig meer betrokken in een gekoppelde aan- en verkoop.’

‘Een voorbeeld: A heeft een huis van € 250.000 en wil een huis kopen van € 500.000, B wil van € 500.000 naar € 750.000 en C wil van € 750.000 naar € 250.000.’

‘In een dergelijke keten zijn veelal meer makelaars betrokken. Die moeten dus nauw contact met elkaar hebben en elkaar kunnen vertrouwen. Een huis aan- of verkopen in een dergelijke keten is de uitdaging waar de huidige makelaars voor kunnen komen te staan. Dat is overigens geen nieuw verschijnsel. In 1979 zag je dit ook. Alleen was de situatie toen heel anders; de rente was extreem hoog, zo rond de 12 à 13%.’

‘Verder is het zaak een huis goed te verkopen. Het is belangrijk dat de vraagprijs reëel is gesteld. Vraag je te weinig, dan doe je jezelf tekort. Vraag je te veel, dan zal ongetwijfeld en zeker in deze huidige markt, het verkooptraject te langzaam verlopen en is er op den duur misschien een grotere verlaging van de prijs noodzakelijk dan je voor ogen hebt.’

“Openhuizenroutes” zijn ook een goed verkoopmiddel. Regelmatig organiseert de NVM een landelijke openhuizenroute.

En hoe zit het met de OZB? Zeer recent is ook deze envelop op de deurmat gevallen van elke huiseigenaar. Hoe gaat de daling van de huizenprijzen uitwerken op de taxatie voor de OZB?

Jan geeft aan daar geen illusies over te hebben. De peildatum voor de komende aanslag is gelegen vóór de kredietcrisis. Reken maar op een taxatiewaarde die boven de waarde van dit moment ligt. Vermoedelijk worden er wel aanzienlijk meer bezwaarschriften ingediend.

Tja, en wat doe je als je huis in de verkoop is en het lukt maar niet om het te verkopen? Is verhuren dan een optie?

Jan geeft aan dat het verstandig is in een dergelijk geval altijd een financieel adviseur te raadplegen. Als je voor verhuren kiest, valt de waarde van deze woning in box 3, en dat valt financieel niet terug te draaien. Ook de bank dient toestemming te geven voor verhuur. Immers, een eigenaar heeft in de hypotheekakte ervoor getekend zonder toestemming van de bank niet te verhuren.

Wim Graal

‘Graal Makelaardij’ uit Leiden

“Huizenmarkt gevoelig voor economische situatie”

Op de vraag hoe het staat met de huizenprijzen in de Raadsherenbuurt antwoordt de heer Graal dat de Raadsherenbuurt is een zeer gewilde wijk in Leiden. De huizen staan relatief kort te koop en de prijzen liggen hoog.

Ook bij zijn makelaardij zijn de gevolgen van de kredietcrisis merkbaar. ‘De huizenmarkt is gevoelig voor de economische situatie. Huizen staan langer te koop en de prijzen dalen. In jullie buurt vallen de gevolgen mee. De wijk blijft gewild en de prijzen zakken niet echt. De extreme stijging die we tot vorig jaar zagen is eruit. Een huis werd verkocht voor een hoog bedrag X en een paar weken later wordt er weer een soortgelijk huis verkocht voor bedrag X + € 20.000. Dat gebeurt niet meer.’

Ellen Mouthaan

Makelaardij, Naarden

“Verhuren van je niet verkochte woning?”

Wie met een onverkocht huis zit en inmiddels de sleutel heeft gekregen van het nieuwe huis heeft een zware financiële last en moet snel een passende oplossing zien te vinden.

Uit de website van Ellen Mouthaan:
[Verhuur? Bezint eer ge begint!](#)

‘De woningmarkt is nog niet echt in beweging gekomen en de "oplossingen" vliegen je om de oren; van "overbruggingsgarantie" tot "no-risk clause" en allerlei creatieve variaties. Een mogelijkheid zou verhuur kunnen zijn, een oplossing waar collega makelaars nogal eens snel mee komen. Echter, er zitten nogal wat haken en ogen aan deze optie die niet onderschat mogen worden. De wet in Nederland is namelijk gericht op bescherming van de huurder en de verhuurder krijgt helemaal geen bescherming.’

‘Consumentenbond, VEH maar ook de NVM vinden daarom dat de verhuurregels snel moeten worden aangepast zodat een verhuurder een tijdelijk contract kan afsluiten met de huurder. Dit betekent dat de huurder de woning bijvoorbeeld moet verlaten op het moment dat het huis is verkocht. Voor verhuur van je woning moet je de hypotheeknemer

(de bank dus) officieel toestemming vragen. De meeste banken doen hier soms moeilijk over, omdat je de huurder er niet uitkrijgt, zelfs als je dat vooraf overeengekomen bent. Een verhuurde woning is nu eenmaal veel minder waard dan een lege woning en geeft dus een hoger risico voor de hypotheeknemer (lees: de bank). Toestemming vooraf voorkomt hier problemen en ook is het zo dat een huurder in principe geen huurbescherming heeft als de woning zonder toestemming van de bank is verhuurd en

uiteindelijk via een executoriale veiling verkocht moet worden.'

'Dus.....Verhuren van je (nog) niet verkochte woning? Zoek eerst alle voor- en nadelen goed uit en neem hierbij ook de fiscale consequenties onder de loep. Want ook hier geldt weer eens het oude gezegde: *bezint eer ge begint!*

Mijn bijbaan

De handen uit de mouwen voor een extra zakcentje...

Lilian Visscher en Annet van der Velde

Sam van Eijk

Sam is 15 jaar en woont in de Johan de Wittstraat 30. De bijbaan van Sam is oppassen.

Hoe lang pas je al op?

Ongeveer twee jaar.

Waar pas je op?

Veel adresjes in de buurt en op de Warmonderweg. Ook bij de (ex)buren. En elke week bij Nynke en Yme op de Van Oldenbarneveltstraat.

Wat vind je leuk aan je oppasbaan?

De kinderen natuurlijk! Het is hartstikke leuk als je vaker ergens oppast en je een band krijgt met de kinderen en als ze het leuk vinden als je weer komt.

Heb je nog meer bijbaantjes?

Nee, omdat ik het al heel druk heb met oppassen en ik nog maar 15 jaar ben.

Wat doe je, of ga je doen met het geld dat je verdient?

Ik koop er vooral veel kleding mee en ik ga er mee uit. Soms spaar ik het geld om iets groters te kopen zoals een iPod of zo.

Bob Keijer

Bob zit in de 4^e van het Stedelijk Gymnasium in Leiden. Hij woont aan de Warmonderweg en werkt sinds oktober 2008 als vakkenvuller.

Waarom werk je als vakkenvuller?

Omdat ik geld bij wil verdienen.

Vind je het leuk?

Ja, ik vind het leuk om te doen.

Wat doe je met het geld dat je verdient?

Sparen. Ik weet alleen nog niet waarvoor.

Wat verdien je?

€ 3,- per uur en daar komt dan nog iets bij door bonussen.

Hoe vaak werk je?

Ik werk twee keer per week, 2 uur.

Hoe oud moet je zijn? En hoe oud ben je?

15 jaar, maar dan mag je maar tot 19:00 uur werken. Ik ben 16 jaar.

Wat is het stomste dat je hebt meegemaakt?

Mensen die onaardig doen.

Heb je wel eens iets gedaan wat absoluut niet mag?

Nee, nog niet.

Wat wil je later worden?

Ik wil waarschijnlijk dokter worden.

Wat leer je van deze bijbaan?

Ik leer met mensen omgaan.

Wat vinden je vriendjes en je ouders ervan dat je deze bijbaan hebt?

Ze vinden het prima.

Kun je anderen aanraden om het ook te doen?

Ja, het is echt leuk.

Morris Beek

Morris is 16 jaar en zit in de 4e van het Stedelijk Gymnasium in Leiden. Hij woont in de Van Leidenberchstraat. Iedere dinsdagmiddag zie je hem lopen door de buurt om zijn kranten te bezorgen.

Waarom heb je een krantenwijk?

Omdat ik geld bij wil verdienen. Ik kreeg het aangeboden van een vriend (Max Tilly, red.) en dat heb ik gedaan.

Vind je het leuk?

Nee, ik vind het een rotbaan. Ik doe het alleen, dat is saai. En ook als het shit weer is gaat het gewoon door. Als je ziek bent kun je wel vragen of er iemand is die het van je over wil nemen, maar verder doe je het altijd.

Wat doe je met het geld dat je verdient?

Sparen. Ik zet het op een rekening en eens in de zoveel tijd koop ik er iets van. Ik heb al een nieuwe computer en twee keer een nieuw mobieltje gekocht. Ik gebruik het ook om uit te gaan, mijn zakgeld is niet genoeg

Wat verdien je?

€ 5,- is het starttarief. Daarbij komt dan een gewichttoeslag (Morris laat een grote stapel zien die bezorgd moet worden). Die stapel is € 8,- waard (drie krantenwijken). En dan komt daar nog bij de oude-jaars fooi. Al met al best een behoorlijk bedrag. (Ik ben onder de indruk! Red.)

Waar loop je, hoe vaak en hoe lang?

Ik loop in de buurt, één keer per week ongeveer 1½ uur. Nu heb ik nog twee andere wijken erbij deze week op de Rijnsburgerweg en de Wassenaarseweg dus dat kost veel meer tijd.

Hoe oud moet je zijn? En hoe oud ben je?

Vanaf 13 jaar denk ik. Ik ben zelf 16 jaar.

Wat is het leukste dat je hebt meegemaakt?

We kregen een keer een anoniem briefje in de bus van iemand uit de buurt die zich stoort aan de grote stapel kranten die iedere week bezorgd wordt voor de deur. Nu ligt die stapel steeds achter het huis.

En wat is het stomste?

Midden in de zomer zijn overal spinnenwebben. Per keer loop ik daar dan zo zeven keer doorheen omdat ik ze niet zie. In de winter heb ik daar geen last van.

Heb je wel eens een zak weggegooid zonder te bezorgen?

Nee, ik bezorg altijd. Ik gooi wel weg wat overblijft en wat teveel bezorgd wordt.

Wat wil je later gaan doen?

Ik wil in Delft gaan studeren, waarschijnlijk iets technisch.

Wat leer je hiervan?

Ik leer hier niks van, het is stom werk. Oh ja, ik weet nu waar de 'ja/nee stickers' op de deuren zitten. En ik leer ook met geld omgaan, al weet ik niet of dat komt door de krantenwijk.

Wat vinden je vriendjes en je ouders ervan dat je een krantenwijk hebt?

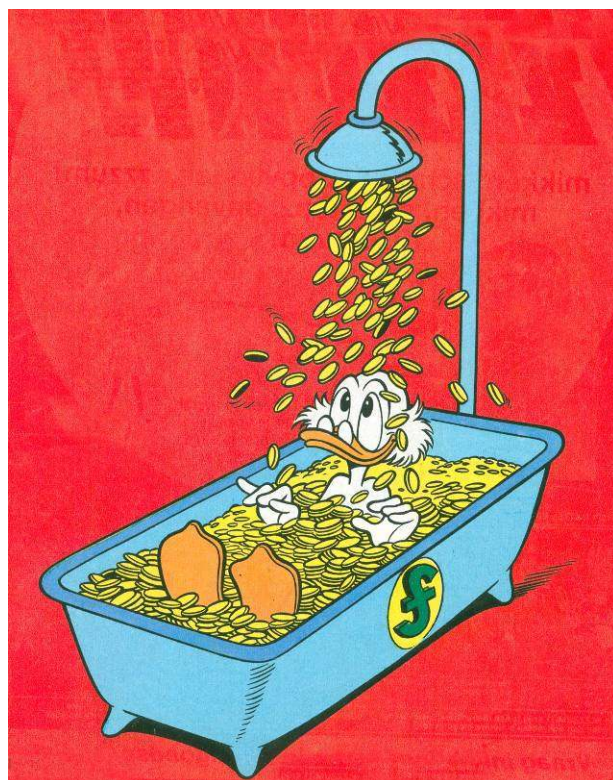
Mijn vrienden doen het ook, ik heb er één die wel € 100,- per maand verdient. Degenen die zelf geen baantje hebben vinden het prima.

[De moeder van Morris vindt het ook goed dat hij zelf geld verdient. Hij zou op een slimmere manier meer kunnen verdienen, denkt ze. Zoals bijvoorbeeld door een briefje op te hangen om oude mensen te helpen met computerproblemen. Morris weet veel van computers.]

Kun je anderen aanraden om het ook te doen?

Als je tussen 13 en 16 jaar bent wel. Het verdient goed. Als je ouder bent kun je beter in een restaurant gaan werken of zo. Dat is leuker en het verdient ook nog beter.

Sam, Bob en Morris, dank jullie wel voor jullie medewerking aan dit interview!

Ketting-interview met Ad Littel, Van Oldenbarneveltstraat 35

1. *Wanneer en waarom ben je in de Raadsherenbuurt komen wonen?*

In juni 1997 kocht ik het pand Van Oldenbarneveltstraat 35/35a. Vanwege de noodzakelijke algehele verbouwing en inrichting van het pand ben ik er pas in mei 2008 komen wonen. Voor de burens en overburen was ik toen al een goede bekende, want iedereen was erg benieuwd wat ik van plan was te maken van een autoshowroom met erboven een totaal uitgewoond studentenhuys.

De buurt kende ik als een mooie en rustige woonbuurt in Leiden, omdat ik lang woonde in de Vogelwijk, aan de andere kant van de Rijnsburgerweg. Je eet hier van twee walletjes, zo tussen de Leidse binnenstad en het NS-station aan de ene kant en Oegstgeest en de duinstreek aan de andere kant. Toch zou ik denk ik niet in de Raadsherenbuurt zijn komen wonen als er niet een pand te koop was geweest dat aan mijn uitzonderlijke eisen voldeed wat betreft de mogelijkheid om op de begane grond een grote bibliotheek met aanpalende boekenmagazijnen in te richten. Het pure wonen is voor mij van secundair belang.

2. *Wat is het mooiste originele detail in je huis?*

Zoals ik zei, heb ik geen huis maar een pand met een dubbelfunctie: wonen op de hogere etages en bedrijfsruimte beneden. Vorige eigenaren hebben hier vreselijk huisgehouden, waardoor bijna alle originele details zijn verdwenen. Ik heb met veel geduld alle deuren en ramen gerestaureerd met nagemaakte profiellijsten en glas-in-loodramen of kathedraal glas tussen nieuwe roedjes. Ook alle plafonds waren verdwenen of bedorven. Mijn grootste 'originele detail' is aan de sloopzucht ontsnapt; het betreft vier vertrekken en een portiek op de begane grond met een granito-vloer in rood met grijs; in totaal zo'n 50 vierkante meter. Het grootste stuk hiervan is de vloer van de voormalige kruidenierswinkel, die aan de straatzijde ligt.

3. *Wat is je favoriete buurtactiviteit?*

Dat is op de eerste plaats het einde-zomer-feest, en dat weer vooral vanwege de Raadsherenloop waarin ik op niet onverdienstelijke manier meeloop. De borrel aan het einde van de middag vind ik al hoogdrempeliger, maar dat komt omdat ik niet van vieren houdt (zie mijn bijdrage aan dat thema in 'De Raadsheer' twee jaar geleden). Het is echter wel een mooi moment omdat het niet opgehangen is aan een hoger motief zoals 'Drie-oktober' of een andere traditie. Het is dus de buurt zoals die sociaal bestaat en zich manifesteert.

Verder vind ik de jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Vereniging Raadsherenbuurt een leuke activiteit, omdat dan op een serieuze manier de politieke agenda van de buurt voorbijtrekt op een toegankelijke manier. Ik geef toe dat ik dol ben op vergaderingen; dat is de ambtenaar in mij.

4. *Als de Raadsherenbuurt € 50.000 zou krijgen om de buurt te verbeteren of te verfraaien, hoe zou jij dat dan doen?*

Dit lijkt veel geld, maar als ambtenaar weet ik hoe weinig je er mee kunt. Openbare werken zijn zeer kostbaar. Ik praat liefst vorige geïnterviewden na, als ik zeg dat dit geld in ondergrondse glasbakken bij de wijkingang, of aan verkeersafremmende maatregelen moet worden besteed. De 30 km-zone bepaling wordt helaas door velen genegeerd.

5. *Hoe ga je naar je werk en hoelang doe je daarover?*

Ik werk overdag in de hoofdzetel van het Ministerie van VROM in Den Haag, direct naast station Den Haag Centraal. De reis per trein ligt dus wel erg voor de hand en deze duurt 12 minuten, met aanvullend twee maal 5 minuten fietsen. Voor ik in 2001 begon met serieus hardlopen, fietste ik een half jaar per jaar dagelijks naar dit kantoor, via Wassenaar en het Haagse Bosch; dat kostte mij 40 minuten. Soms doe ik dat zomers nog wel eens, of bij een staking van het openbaar vervoer.

De treinrit is kort; 's winters geef ik toe aan mijn ouderdom en doe een hazenslaapje; 's zomers kijk ik naar buiten en let op details in het gebied tussen Stevenshof en Mariahoeve; ongelooflijk wat je aan gekke natuurwaarnemingen kunt doen op dat stukje.

6. *Wanneer en hoe heb je voor het laatst gebruik gemaakt van wat Leiden aan cultuur te bieden heeft?*

‘Cultuur’ is een ruim begrip, dat op veel van onze gedragingen kan slaan. Maar het zal wel met ‘grote C’ bedoeld zijn. Daarin ben ik erg selectief, omdat ik niet houdt van film, theater, muziekuitvoeringen en culinaire zaken; in feite houd ik niet van uitgaan. Mijn belangstelling betreft boeken, keramiek, etnografica en architectuur. Bijna wekelijks kijk in Galerie Zone (Nieuwstraat) of er nieuwe keramiek staat. Uiteraard bezocht ik de Wolkers-tentoonstelling in de Lakenhal, maar ook de fraaie tentoonstelling over Leiden Boekenstad die daar vorig jaar was. In december bezocht ik kort voor sluiting “Als het ijs smelt” in ‘Volkenkunde’, waarbij ik en passant de collectie Chimu- en Nascaraardewerk (Zuid-Amerika) bekeek. En tijdens de Open Monumentendagen in september bekeek ik vrijwel alle open gebouwen en documenteerde die voor mijzelf met foto’s.

Ook voor mij is er dus in Leiden genoeg te beleven, maar ik ga er desnoods ook voor naar een andere stad.

7. *Welke krant lees je, op welk moment van de dag en hoelang doe je daar over?*

Omdat de krantenvoorkeur volgens velen wat zegt over je politieke en maatschappelijke positie, moet ik hier eerst maar opmerken dat ik van 1967 tot 2007 geen kranten heb kunnen lezen vanwege mijn te goed ontwikkelde geheugen en mijn gebrek aan selectiviteit. Dat gaf te veel belasting in mijn hersens. Om dezelfde reden kan ik geen films zien. De laatste jaren verouderen mijn hersenen en lukt het steeds beter om kleine kranten zoals de gratis kranten van het NS-station, door te bladeren. Sinds ‘De Pers’ verschijnt, lees ik die dagelijks vrij volledig tijdens mijn avondmaal. Misschien zal ik ooit nog eens een echte krant kunnen lezen.

8. *Wat komt spontaan bij je op bij het thema (‘Kunst’) van de volgende Raadsheer?*

Dan hoop ik, dat buurtbewoners met persoonlijke verhalen over hun kunstzinnige hobby’s (kijken of zelf doen) komen. Want net als ‘cultuur’ is ook ‘kunst’ een ruim begrip. Liever lees ik geen afstandelijke beschouwingen over kunst in het algemeen of verhalen over een mooie tentoonstelling in Berlijn of waar dan ook. Daarvoor is De Raadsheer mijns inziens niet bedoeld. We hebben als buurt genoeg in eigen aanbieding.

9. *Welke vraag zou je jezelf hier willen stellen? En natuurlijk willen we ook je antwoord graag vernemen.*

Het lijkt misschien een gedachtenkronkel, maar ik zou hier antwoord willen geven op de vraag of ik het eens ben met Jan Theewes, toen hij als reden voor het overhandigen van het ‘10-vragen-stokje’ aan mij liet blijken dat mijn verre reizen zo bijzonder zouden zijn, en ik daarom ook een bijzonder mens zou zijn?

Mijn antwoord hierop is, dat dit meer een beeld is dan werkelijkheid, en dat mensen die in een gezins-situatie wonen medemensen die veel reizen bijzonder vinden omdat het hun persoonlijk niet lukt. Het is wel waar, dat ik grote delen van Afrika en Latijns Amerika heb bereisd, maar dat was met groepsreizen en daarin ben je per definitie niet uniek. Zelf heb ik het gevoel dat ik meer bijzonder ben met de dingen die ik naast mijn VROM-werk doe, zoals werk voor mijn kleine buurtvereniging rond de LAG-garage, voor een uitgeverij, in een eigen boekhandel, en in stichtingen en verenigingen die bezig zijn met atletiek, entomologie, botanie en bescherming van vestingwerken. En dan heb ik het nog niet over mijn bibliomania, maar daarover heb ik aan De Raadsheer al eens een interview gegeven.

Feit is wel, dat ik mij wereldburger voel en veel ontwikkelingen in andere landen volg. Maar hoofzaak is dat ik een alleen gaande mens ben die met veel zaken lekker bezig is, en zich prima geaccepteerd voelt in de Raadsheerbuurt.

10. *Wie mag de volgende vragenlijst beantwoorden en waarom heb je hem/haar gekozen?*

Ik wil Jac Peeters vragen, omdat ik een grote bewondering heb voor de manier waarop hij zich als blinde in onze maatschappij weet te redden, maar ook op het praktische en alledaagse vlak bewonderenswaardige dingen kan en doet.

BEZORGERS BEDANKT!

Na een aantal jaren trouw de bezorging van De Raadsheer te hebben gedaan, hebben **Ward van Es en Siard Kuipers** deze taak overgedragen aan *Django en Morris Beek*.

Ward en Siard, hebben inmiddels als dank voor hun inzet een bioscoopbon gekregen.

Raadsheren met een eigen moestuin

Jeroen Hiemstra

De prijzen van voedsel rijzen de pan uit; in Engeland is er daarom het afgelopen jaar een ware rage ontstaan in het zelf telen van groente en fruit.

Het is u misschien opgevallen dat sinds kort een aantal enthousiastelingen uit de Raadsherenbuurt met tuingereedschap en rubberlaarzen de Rijnsburgerweg oversteekt. Deze drie vrouwen, Cécile Schelvis, Ine Wiersma en José Niekus (alle drie afkomstig uit de Fagelstraat) zijn dan op weg naar de volkstuinten in de Vogelwijk, het Zonneveld.

Ondanks een wachtlijst van zo'n vier jaar zijn ze er in geslaagd om een lap grond te gaan bewerken. José Niekus onder de behulpzame leiding van een dame die al jaren op deze plek tuint, waardoor José voldoende ervaring op doet. Cécile Schelvis werkt zelfstandig op een ander gedeelte in het volkstuintencomplex. José Niekus is van plan om de wat minder gangbare groenten te gaan telen zoals

groene uien, knoflook, artisjokken en groene asperges. De knoflook- en uienplantjes gaan binnenkort de grond in.

Er bevinden zich ongeveer 120 tuinen op het terrein met een gemiddelde grootte van 100 vierkante meter. Er is geen elektra of stromend water, alleen een kraantje voor drinkwater en handen wassen. De volkstuinten zijn in de oorlog opgezet om de tekorten aan eten op te vangen. In de jaren '60 en '70 was er bijna geen animo voor de tuinen, waardoor er nu een aantal oudgedienden op zeer ruime tuinen hun groente en fruit kweken. De ervaring leert echter dat een wat kleinere tuin voor de meeste mensen beter te behappen is.

Honderd vierkante meter omspitten, inzaaien en onderhouden geeft u voldoende beweging voor het hele seizoen! En na de oogst genieten van biologisch geteelde appels, bonen, of aardbeien!

??????????

Ik zie, ik zie...

Een plekje in onze mooie buurt waar je normaliter zo langsloopt.

Weet je de oplossing? Stuur dan voor 31 mei aanstaande een e-mail naar redactie@raadsheer.nl.

De oplossing van het zoekplaatje uit de vorige Raadsheer: de dakkapel van Johan de Wittstraat 22.

De winnaar is wederom de meest fanatieke 'zoekplaatplosser' van de Raadsherenbuurt: Janny van Nieuwkoop!

Een uitgave van de **Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden**

Kopij: inleveren, bij voorkeur per e-mail (zie *redactie-adres*)

- *Tekst in Word bijlage (dus niet als mail-tekst), zonder opmaak.*
- *Foto's en andere illustraties graag als aparte bijlage in de mail.*

Illustratie voorplaat:	Judith de Jong, Johan de Wittstraat 22, tel. 515 3947
Bezorging:	Django en Morris Beek & Idse Kuipers
Oplage:	325 exemplaren

Redactie

- *Vacature* [Eindredactie - redactie-adres: redactie@raadsherenbuurt.nl](mailto:redactie@raadsherenbuurt.nl)
- Erik Hansen [Opmaak](#)
Fagelstraat 24, tel. 515 6093
- Jeroen Hiemstra [Fotografie](#) (tenzij anders vermeld)
Fagelstraat 15, tel. 512 1213
- Janny van Nieuwkoop Van Oldenbarneveltstraat 28,
tel. 517 2176
- Ton Staphorst Johan de Wittstraat 52, tel. 517 0264
- Annet van der Velde Van Slingelandtlaan 9, tel. 515 0205
- Lilian Visscher Warmonderweg 27, tel. 565 1551

Bestuur

- ❖ Jurgen van der Velden [voorzitter](#)
Van Slingelandtlaan 9, tel. 515 0205
- ❖ Alex Beek [penningmeester](#)
Van Ledenberchstraat 10, tel. 515 4700
- ❖ Eric Hazenbos [secretaris](#)
Fagelstraat 17, tel. 301 5587
bestuur@raadsherenbuurt.nl
- ❖ Minke Holleman [webmaster](#)
Fagelstraat 38, tel. 517 2930
webmaster@raadsherenbuurt.nl
- ❖ Wouter van den Berg Warmonderweg 7, tel. 301 2664
- ❖ Erwin Duurland Johan de Wittstraat 45, tel. 301 4502
- ❖ Janneke van Etten Johan de Wittstraat 54, tel. 301 4701
- ❖ Nico van Hemert Rijnsburgerweg 149, tel. 512 0584
- ❖ Alexander Tilli Warmonderweg 17, tel. 517 0184

Website

- Minke Holleman www.raadsherenbuurt.nl
[webmaster](#): zie onder *Bestuur*

Minibuurtgids

- [Familieberichten:](#)
a.u.b. doorgeven aan Alex Beek, *penningmeester* van de wijkvereniging, en/of aan de *redactie* van »De RAADSHEER« (zie hiernaast)
- [Diefstal, inbraak, ouderenhulp, informatie over onderhoud en huis verbouwen, uitwisseling van gereedschap:](#)
Rob Grootenhuis,
Fagelstraat 14, tel. 515 4769
- [Gevonden voorwerpen:](#)
Rita DeCoursey,
Fagelstraat 39, tel. 515 5886
- [Buurtarchief:](#)
Regionaal Archief Leiden
Boisotkade 2a, tel. 516 5355
- [Vereniging Binnenterrein OWHJ Raadsherenbuurt:](#)
Ad Littel, *secretaris*
Van Oldenbarneveltstraat 35,
tel. 515 3475
- [Vereniging Vrienden van de Leidse Hout:](#)
Hanneke Mooi, *secretaris*
Joh. de Wittstraat 11, tel. 565 2612
- [Stichting Leidse Hout Monumentwaardig:](#)
Jan Reedijk, *secretaris*
Antonie Duycklaan 4
Tel. 517 6596
- [Werkgroep Leidse Hout Theater:](#)
George van Eijk, *voorzitter*
Joh. de Wittstraat 30, tel. 515 7420
- [Werkgroep Nieuweroord:](#)
Maarten Mentzel,
Joh. de Wittstraat 38, tel. 517 2570
- [Buurtenkoor »De Raadsvogels«](#)
Rianne Boonstra,
Fagelstraat 16, tel. 515 7135
- [Leeskring »De Raadsheer«](#)
Rita DeCoursey,
Fagelstraat 39, tel. 515 5886

OPA - Oud Papier Actie

Regelmatig staat er een grote container in de Johan de Wittstraat, voor al uw oud papier.

De opbrengst gaat naar een goed doel, dat we jaarlijks samen bepalen tijdens de algemene ledenvergadering van de buurtvereniging

De container staat er elke eerste week van de maand, van dinsdag tot vrijdag.

Dat betekent dat u er uw oud papier weer kwijt kunt op de volgende data:

Container plaatsing	Container ophaaldag
Dinsdag 7 april	Vrijdag 10 april
Dinsdag 4 mei	Vrijdag 8 mei
Dinsdag 2 juni	Vrijdag 5 juni

Graag het papier een beetje achterin de container deponeren

(dat is handiger voor degenen die na u komen)

papiersnippers aanbieden in een tas of doos

en de deur weer sluiten

Dank!